KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) 2023/465

2023 m. kovo 3 d.

kuriuo dėl didžiausios leidžiamosios arseno koncentracijos tam tikruose maisto produktuose iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1881/2006

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1993 m. vasario 8 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 315/93, nustatantį Bendrijos procedūras dėl maisto teršalų ([1]), ypač į jo 2 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

(1) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1881/2006 ([2]) nustatyta didžiausia leidžiamoji tam tikrų teršalų koncentracija maisto produktuose, įskaitant neorganinio arseno koncentraciją tam tikruose maisto produktuose;

(2) arsenas yra plačiai paplitęs pusmetalis, kurio koncentracija uolienose, dirvožemyje ir natūraliame požeminiame vandenyje yra nedidelė. Be to, arseno kiekis aplinkoje taip pat padidėjo dėl su antropogenine veikla (kasyba, spalvotųjų metalų lydymu ir iškastinio kuro deginimu) susijusių pramoninių išmetamųjų teršalų, taip pat dėl arseno naudojimo trąšų, medienos konservantų, insekticidų ar herbicidų gamyboje. Nors ekspozicija per odą ir įkvėpus galima, maistas ir geriamasis vanduo yra pagrindiniai arseno ekspozicijos būdai;

(3) 2009 m. spalio 12 d. Europos maisto saugos tarnybos (toliau – Tarnyba) Maisto grandinės teršalų mokslinė grupė (CONTAM) priėmė nuomonę dėl arseno maisto produktuose ([3]). Toje nuomonėje CONTAM grupė padarė išvadą, kad Jungtinio FAO/PSO maisto priedų ekspertų komiteto (JECFA) nustatyta laikina leidžiamoji savaitės norma (LLSN) – 15 μg/kg kūno masės – nebėra tinkama, nes duomenys parodė, kad neorganinis arsenas sukelia plaučių, šlapimo pūslės ir odos vėžį ir kad apie įvairų nepageidaujamą poveikį pranešta net esant mažesnei ekspozicijai nei JECFA peržiūrėtoji norma;

(4) CONTAM grupė plaučių, odos ir šlapimo pūslės vėžio, taip pat odos pažeidimų atvejais nustatė keletą žemesniosios lyginamosios dozės pasikliautinojo lygmens ribos (BMDL01) verčių nuo 0,3 iki 8 μg/kg kūno masės per dieną. CONTAM grupės mokslinėje nuomonėje daroma išvada, kad apskaičiuota Europos vartotojų, suvartojančių vidutinišką ir didelį neorganinio arseno kiekį su maistu, ekspozicija atitinka nustatytas BMDL01 vertes, todėl negalima atmesti tam tikriems vartotojams keliamos rizikos tikimybės;

(5) mokslinėje nuomonėje nustatyta, kad didžiausią su maistu suvartojamo neorganinio arseno ekspoziciją Europoje patiria tam tikros etninės grupės ir jaunesni kaip trejų metų amžiaus vaikai, kurie suvartoja daug ryžių. Apskaičiuota, kad vaikai iki trejų metų patiria apie 2–3 kartus didesnę su maistu suvartojamo neorganinio arseno ekspoziciją nei suaugusieji, įskaitant ekspoziciją dėl maisto produktų, pagamintų iš ryžių;

(6) 2014 m. mokslinėje ataskaitoje ([4]) dėl su maistu suvartojamo neorganinio arseno ekspozicijos, kurią patiria Europos gyventojai, Tarnyba nustatė, kad grūdiniai produktai yra pagrindinė ekspozicijos priežastis, o ryžiai, pienas ir pieno gaminiai – svarbūs veiksniai. Tačiau maisto suvartojimo duomenų nevienalytiškumas, suminio arseno konvertavimas į neorganinį arseną ir likusių cenzūruotų duomenų apdorojimas kėlė didelį neapibrėžtumą vertinant ekspoziciją;

([1]) OL L 37, 1993 2 13, p. 1.

([2]) 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1881/2006, nustatantis didžiausias leistinas tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijas (OL L 364, 2006 12 20, p. 5).

([3]) EFSA maisto grandinės teršalų mokslinė grupė (CONTAM); *Scientific Opinion on Arsenic in Food. EFSA Journal* 2009; 7(10):1351, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2009.1351.

([4]) *Scientific report of EFSA on the dietary exposure to inorganic arsenic in the European population, EFSA Journal* 2014; 12(3): 3597, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2014.3597.

(7) atsižvelgiant į tą informaciją, Komisijos reglamentu (ES) 2015/1006 ([5]) nustatyta didžiausia leidžiamoji neorganinio arseno koncentracija tik ryžiuose ir ryžių produktuose, o pagal Komisijos rekomendaciją (ES) 2015/1381 ([6]) valstybės narės buvo paragintos 2016, 2017 ir 2018 m. stebėti arseno kiekį maisto produktuose, pageidautina, nustatant neorganinio ir suminio arseno ir, jei įmanoma, kitų atitinkamų arseno rūšių kiekį įvairiuose maisto produktuose;

(8) 2021 m. mokslinėje ataskaitoje ([7]) Tarnyba, atsižvelgdama į naujausius duomenis apie neorganinio arseno paplitimą maisto produktuose, įvertino lėtinę su maistu suvartojamo neorganinio arseno ekspoziciją. Ji padarė išvadą, kad prie su maistu suvartojamo neorganinio arseno ekspozicijos, kurią patyrė įvairių amžiaus grupių gyventojai, daugiausia prisidėjo ryžiai, ryžių produktai, grūdai ir grūdiniai produktai, kurių sudėtyje nėra ryžių ir geriamojo vandens. Tarnyba taip pat padarė išvadą, kad tam tikri jauniems gyventojams skirti maisto produktai (pvz., grūdiniai maisto produktai kūdikiams ir mažiems vaikams ir sausainiai, džiūvėsėliai ir pyragaičiai vaikams, kūdikių pradinio maitinimo mišiniai, kūdikių tolesnio maitinimo mišiniai, kūdikiams ir mažiems vaikams skirti specialios medicininės paskirties maisto produktai ir mažiems vaikams skirti mišiniai, kūdikių maistas ir vaisių sultys) reikšmingai prisidėjo prie su maistu suvartojamo neorganinio arseno ekspozicijos, kurią patiria ši gyventojų grupė;

(9) dabartinė su maistu suvartojamo arseno vidutinė ekspozicija ir jos 95-asis procentilis vis dar atitinka 2009 m. CONTAM grupės mokslinėje nuomonėje nustatytas BMDL01 vertes. Todėl tikslinga nustatyti naują didžiausią leidžiamąją koncentraciją prekėms, kurios prisideda prie arseno ekspozicijos, ir sumažinti esamą didžiausią leidžiamąją koncentraciją, jei įmanoma, remiantis paplitimo duomenimis;

(10) *Codex Alimentarius* nustatyta didžiausia leidžiamoji suminio arseno koncentracija druskoje – 0,5 mg/kg ([8]). Sąjungos teisės aktuose tikslinga nustatyti tą pačią didžiausią leidžiamąją koncentraciją;

(11) todėl Reglamentas (EB) Nr. 1881/2006 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(12) atsižvelgiant į tai, kad tam tikrų maisto produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, galiojimo laikas yra ilgas, maisto produktus, kurie buvo teisėtai pateikti rinkai iki šio reglamento taikymo pradžios dienos, turėtų būti leidžiama palikti rinkoje;

(13) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1881/2006 priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Priede išvardyti maisto produktai, teisėtai pateikti rinkai iki šio reglamento įsigaliojimo dienos, gali likti rinkoje iki minimalaus tinkamumo vartoti termino arba nuorodoje „Tinka vartoti iki ... (data)“ nurodyto termino.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

([5]) 2015 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1006, kuriuo dėl didžiausios leidžiamosios neorganinio arseno koncentracijos maisto produktuose nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1881/2006 (OL L 161, 2015 6 26, p. 14).

([6]) 2015 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2015/1381 dėl arseno maiste stebėsenos (OL L 213, 2015 8 12, p. 9).

([7]) *Scientific report of EFSA on the chronic dietary exposure to inorganic arsenic, EFSA Journal* 2021; 19(1): 6380, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2021.6380.

([8]) Kodekso bendrasis standartas dėl teršalų ir toksinų maisto produktuose ir pašaruose (angl. *Codex General Standard for Contaminants and Toxin in Foods and Feeds*) – GSCTFF (CODEX STAN 193-1995).

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. kovo 3 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Reglamento (EB) Nr. 1881/2006 priedo 3 dalies „Metalai“ 3.5 punktas „Arsenas (neorganinis)“ pakeičiamas taip:

	Maisto produktai ([1])	Didžiausia leidžiamoji koncentracija (mg/kg drėgno produkto svorio)
„3.5.	**Arsenas (neorganinis arsenas 3.5.1–3.5.4 punktuose ir suminis arsenas 3.5.5 punkte)** ([50])	
3.5.1.	Grūdai ir grūdiniai produktai ([51])	
3.5.1.1.	Neplikyti, nulukštenti ryžiai (poliruoti arba baltieji ryžiai)	0,15
3.5.1.2.	Plikyti ir lukštenti ryžiai	0,25
3.5.1.3.	Ryžių miltai	0,25
3.5.1.4.	Ryžių vafliai, ryžių sausblyniai, ryžių traškučiai, ryžių pyragaičiai, ryžių dribsniai ir spraginti ryžių dribsniai	0,30
3.5.1.5.	Ryžiai, skirti kūdikiams ir mažiems vaikams skirtiems maisto produktams gaminti ([3])	0,10
3.5.1.6.	Nealkoholiniai ryžių gėrimai	0,030
3.5.2.	Kūdikių pradinio maitinimo mišiniai ([3]) ([29]), kūdikių tolesnio maitinimo mišiniai ([3]) ([29]), kūdikiams ir mažiems vaikams skirti specialios medicininės paskirties maisto produktai ([3]) ([29]) ir mažiems vaikams skirti mišiniai ([29]) ([57])	
3.5.2.1.	Parduodami miltelių pavidalu	0,020
3.5.2.2.	Parduodami skystu pavidalu	0,010
3.5.3.	Kūdikių maistas ([3]) ([29])	0,020
3.5.4.	Vaisių sultys, atgamintos koncentruotos vaisių sultys ir vaisių nektarai ([14])	0,020
3.5.5.	Druska	0,50“